

Luxembourg, 9. juli 2014

PRESSEMELDING 08/2014

Dom i forente saker E-3/13 og E-20/13 *Fred. Olsen m.fl. og Petter Olsen m.fl. mot staten, representert ved Sentralskattekontoret for storbedrifter og Skattedirektoratet*

NASJONALE SKATTEREGLER OM KONTROLLERTE UTENLANDSKE SELSKAP OG RENT KUNSTIGE SKATTEARRANGEMENTER

Truster kan påberope de grunnleggende friheter

EFTA-domstolen besvarte i dag spørsmål forelagt av skatteklagenemnda ved Sentralskattekontoret for storbedrifter og Oslo tingrett om tolkningen av reglene om etableringsfrihet og fri kapitalbevegelse knyttet til skattelovgivningen som gjelder for norskkontrollerte utenlandske selskaper (“NOKUS-reglene”) som tillater nasjonal beskatning av kapital plassert i lavskattland

Begge saker gjelder beskatning av norske begünstigede i Ptarmigan Trust. Trusten er etablert i Liechtenstein, og underlagt liechtensteinsk rett, for å ivareta interessene til Olsen-familien i visse selskaper. Trusten er registrert av liechtensteinske skattemyndigheter som et “asset management”-trust. Trusten har et skattefritak, forutsatt at trusten ikke utøver noen forretningsvirksomhet eller kommersiell virksomhet på det liechtensteinske marked. Siden NOKUS-reglene ble vedtatt, har norske skattemyndigheter beskattet deltakerne i trusten etter NOKUS-skatten på deres andel av trustens overskudd.

EFTA-domstolen kom til at en trust som Ptarmigan Trust omfattes av etableringsretten etter EØS-avtalen artikkel 31 forutsatt at den faktisk utøver en reell økonomisk virksomhet i en EØS-stat i et ubestemt tidsrom og ved en fast innretning.

EFTA-domstolen pekte på at det beror på de faktiske forhold om den situasjon som tvistene gjelder, faller innenfor rammen av etableringsfriheten eller den frie bevegelse for kapital. Dette må avgjøres av de nasjonale domstoler, under hensyn til EFTA-domstolens betraktninger, siden det viste seg at de faktiske forhold var omtvistet. EFTA-domstolen kom til at begünstigede av formuesmasser som er opprettet som en trust, og som er gjenstand for slik nasjonale beskatning som tvistene gjelder, vil kunne påberope seg EØS-avtalen artikkel 40 dersom de ikke anses å ha utøvd bestemmende innflytelse over en selvstendig innretning i en annen EØS-stat eller å ha utøvd en økonomisk virksomhet som omfattes av etableringsfriheten.

EFTA-domstolen fant at forskjellsbehandlingen som NOKUS-skatten medfører, utgjør en restriksjon på etableringsretten etter EØS-avtalen artiklene 31 og 34. Den skaper en skattemessig ulempe for skattytere som er omfattet av NOKUS-lovgivningen, som hindres i å utøve sin etableringsfrihet. Dersom den skattemessige ulempe hindrer de begünstigede i å investere midler i en annen EØS-stat, uten noen mål om å påvirke et foretaks ledelse eller styring, eller i å gjennomføre kapitalbevegelser av personlig art, utgjør den en restriksjon på den frie kapitalbevegelse etter EØS-avtalen artikkel 40 og Vedlegg XII til EØS-avtalen.

Videre uttalte EFTA-domstolen at en regel i nasjonal lovgivning som innebærer at personlige deltakere i et CFC (*controlled foreign company*) i en annen EØS-stat, i motsetning til deltakere i sammenlignbare innenlandske enheter, ikke har mulighet til å avhjelpe den økonomiske dobbeltbeskatning CFC-beskatningen innebærer, utgjør en restriksjon på etableringsfriheten etter EØS-avtalen artiklene 31 og 34, eller den frie kapitalbevegelse, som i prinsippet er forbudt etter EØS-avtalen artikkel 40.

Når det gjelder rettferdiggjøring av slik lovgivning, uttalte EFTA-domstolen at et nasjonalt tiltak som begrenser etableringsfriheten eller den frie kapitalbevegelse kan være berettiget dersom det retter seg utelukkende mot rent kunstige arrangementer beregnet på å unngå den skatt som normalt skal betales, og dersom tiltaket ikke går lenger enn hva som er nødvendig for å nå dette mål. Det avgjørende er det faktum at virksomheten, sett fra et objektivt ståsted, ikke har noen annen fornuftig forklaring enn å sikre en skattemessig fordel. Følgelig må et slikt skattemessig tiltak ikke anvendes når det er bevist, på grunnlag av objektive faktorer som kan etterprøves av tredjeparter, at et CFC, til tross for tilstedeværelsen av skattemessige motiver, faktisk er etablert i EØS-vertsstaten og utøver reell økonomisk virksomhet som finner sted i EØS.

EFTA-domstolen vurderte også forskjellen i skattesats mellom saksøkerne som begunstigede i Ptarmigan Trust og begunstigede i norske familiestiftelser eller formuesmasser som ikke er ilagt formuesskatt etter norsk rett. EFTA-domstolen kom til at det er opp til den nasjonale domstol å avgjøre om disse enheter er i en sammenlignbar situasjon, men nevnte at den nærmeste ekvivalenten til en familietrust etter norsk rett synes å være en familiestiftelse eller formuesmasse. Dersom det foreligger sammenlignbare situasjoner, utgjør forskjellen i skattesats en restriksjon etter EØS-avtalen artikkel 31 eller, alternativt, EØS-avtalen artikkel 40. En slik restriksjon kan ikke rettferdiggjøres.

Avgjørelsen er tilgjengelig i fulltekst på Internett, se www.eftacourt.int.

Pressemeldingen er et uoffisielt dokument, og er ikke bindende for EFTA-domstolen.